

A menekültügyi jogi szabályozása (Hoffmann Tamás, Ziegler Tamás Dezső)

I. A menekültügyi nemzetközi és európai jogi szabályozása

I.1 A nemzetközi jogi szabályozási keret

A hazai és nemzetközi szabályozás több eltérő kategóriát tartalmaz, akik védelemre szorulhatnak. A menekültügyre vonatkozó nemzetközi jogi szabályozási keretet az 1951. évi genfi egyezmény és annak 1967. évi jegyzőkönyve fekteti le, amelyeket összesen 148 állam ratifikált.¹ Az 1951. évi genfi menekültügyi egyezmény 1. cikk (2) értelmében mindenkinek joga van menekültstátusának elismerésére, aki „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkezve és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni.” A 33. cikk előírja, hogy a menekültek kiutasítása tilos olyan országba, ahol életüket veszély fenyegetheti (*refoulement* tilalom), ugyanakkor a menedékkérők kötelesek az ország törvényeinek betartására (2. cikk).

A 31. cikk értelmében az államok az országba jogellenesen belépő, illetve ott tartózkodó menedékkérőt akár büntetéssel is sújthatják, kivéve, ha a jogsértés azért következett be, mert közvetlenül olyan területről érkeztek, ahol életük vagy szabadságuk veszélyeztetve volt, és haladéktalanul jelentkeznek a hatóságoknál és megindokolják a jogellenes határátlépést. Ennek a cikknek az értelmezése vitatott, mivel az egyezmény nem definiálja a „közvetlen” és a „haladéktalan jelentkezés” fogalmát, így a menekültügyi szakértők jelentős része kérdésesnek tartja, hogy visszaküldhető-e olyan országba valaki, ahol nem, vagy csak elenyészően kevés menekültstátuszt adnak ki, és a kérelmezőket őrizetbe veszik. Az eltérő nézetek ellenére kijelenthető, hogy a nemzetközi gyakorlatban az államok jellemzően nem szankcionálják a menekültek illegális belépését. Emellett viszont az egyezmény 32. cikke szerint állambiztonsági vagy közrendi okból nem csak a jogszerűtlen, de akár a jogszerűen az országban tartózkodó menedékkérőt is ki lehet utasítani, természetesen a *refoulement* tilalom megszegése nélkül. A fentiekből következően határátlépésének létesítése nem feltétlenül ellentétes a genfi egyezmény rendelkezéseivel, kivéve, ha az megakadályozza a menedékkérőket abban, hogy az életüket közvetlenül veszélyeztető szituációban menedéket találjanak.

A genfi egyezmény által létrehozott jogi rendszert kiegészítik a nemzetközi és regionális emberi jogi egyezmények által felállított emberi jogi standardok, amelyek megerősítik a menedékkérőkkel kapcsolatos humánus bánásmód követelményét. Az EU tagállamokban különös jelentőséggel bír az Emberi Jogok Európai Egyezménye és ahhoz kapcsolódóan az

---

¹ 1989. évi 15. törvényerejű rendelet a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott egyezmény valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzőkönyv kihirdetéséről

Európai Emberi Jogi Bíróság gyakorlata.² Ennek alapján például a menedékkérők fogvatartásának szükségességét meg kell indokolni,³ a túlzott sietség a tisztességes eljárás és a joghoz való hozzáférés követelményébe, az ellátás alacsony színvonala, illetve a fogvatartás módja akár a kínzás tilalmába⁴ is ütközhet.

I.2 Az uniós jog alkotta keretek

A nemzetközi jog által létrehozott szabályozási keretet az Európai Unió szabályai töltik meg speciális szabályokkal. Az uniós jog ugyanakkor töredezett: számos szabály van, melyek egyszerre érvényesülnek, de hely hiányában jelen elemzésben csak a legfontosabb normák legfontosabb elemeit emeljük ki. E szabályok több szempontból is jelentősek: azon túl, hogy kijelölik a menekültek, illetve a legális és illegális bevándorlás kereteit, az államok jogait és kötelességet is tartalmazzák. Közülük is kiemelkedő szerepe van a Dublin 3 rendeletnek (az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete).⁵

Az európai uniós jog a nemzetközi jog által elismert menekültstátusz mellett kiegészítő védelmet is ad a menedékkérőknek, ennek megfelelően a magyar jogi terminológiában léteznek az oltalmazottak és a menedékesek kategóriája is. Oltalmazott az, aki nem felel meg a menekültekénti elismerés feltételeinek, de fennáll annak a veszélye, hogy származási országába történő visszatérése esetén őt súlyos sérelem érné, és nem tudja, vagy az e veszélytől való félelmében nem kívánja a származási országa védelmét igénybe venni.⁶ Menedékes az a személy, akit (általában tömeges menekülés esetén) csupán ideiglenesen védelemben részesítenek, például mert hazájukból fegyveres konfliktus, polgárháború vagy etnikai összecsapás, illetve az emberi jogok általános, módszeres vagy durva megsértése - így különösen kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód - miatt menekülni kényszerültek (a menedékes kategóriát Magyarország nem nyitotta meg).⁷

A rendelet egyebek között joghatósági szabályokat állapít meg: leírja, hogy mely állam járjon el a menekültek kapcsán. E szerint jelenleg egyrészt azon államnak kell eljárnia a kérelmek esetén (azaz azon állam állapíthatja meg a menekültstátusz fennállását), amely államba a menekült beérkezik ez Európai Unióba (ld. a rendelet 3. cikkét). Másrészt egyéb államok is eljárhatnak, ha úgy ítélik meg, hogy ez szükséges és ez nem minősül a rendelet alkalmazása

² 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről.

³ Nabil and Others V. Hungary (Application No. 62116/12).

⁴ Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and Degrading Treatment or Punishment (CPT), CPT/Inf (2014) 13, 2014.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról. OJ L 180, 2013.06.29., p. 31-59. o.

⁶ A Tanács 2004/83/EK irányelve (2004. április 29.) a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekülteként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról. HL L 304., 2004.9.30., 12-23. o.

⁷ A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről. HL L 212., 2001.8.7., 12—23.

felfüggesztésének (17. cikk). Ennek alapján bizonyos államok (például Németország) maguk bírálják el az igények jelentős részét, és nem feltétlenül küldenek vissza más uniós államokba menekülteket tömegesen. Természetesen ezen eljárás bármikor megváltozhat bármelyik érintett ország esetén, hiszen az államok diszkrecionális jogkörébe tartozik az, hogy élnek-e a mérlegelési jogukkal. Magyarországra a 2015-ös év során 2015. augusztus 31-ig 973 embert hoztak vissza a Dublini rendszerben. A közelmúlt eseményei miatt Ausztria egy ügyben nem küldött vissza Magyarországra menekültet, mert nem találta biztonságos országnak: ha ez a tendencia folytatódik, Ausztria felől nem küldenek majd vissza kérelmezőket. Fontos kiemelni, hogy a visszaküldöttek esetében a menekülteljárást Magyarországon lefolytatják, és amennyiben a kérelmezők nem felelnek meg a feltételeknek, elutasíthatóak.

Az EU Menekültügyi Eljárásokról szóló Irányelve⁸ szerint a menedékkérő biztonságos harmadik országba visszaküldhető (27. cikk). Biztonságosnak egy ország négy feltétel egyidejű fennállása esetén minősül: a, az életét és a szabadságát nem fenyegeti veszély faji, vallási, nemzetiségi vagy valamely társadalmi csoporthoz tartozás vagy politikai meggyőződés miatt; b) a genfi egyezményrel összhangban tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét; c) tiszteletben tartják a nemzetközi jog azon szabályát, miszerint a kérelmező olyan ország területére nem utasítható ki, ahol kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak lenne kitéve; és d) a menekültstátusz kérelmezésének lehetősége biztosított, és a menekültstátusz megadása esetén biztosított a genfi egyezményrel összhangban való védelem. Az uniós jog nem határozza meg a biztonságos harmadik országok körét, egyes uniós tagállamok ezt törvényben szabályozzák (pl. Ausztria), máshol ezt az eljárás során döntenek el (pl. Finnország). Az uniós tagállamokat általában biztonságos harmadik országnak tekintik, ez a vélelem azonban megdönthető.⁹

Szintén lényegesek az illegális bevándorlás esetei: ide tartozhat, ha valaki más államban nem kapta meg a menekültstátuszt, nem menekült és nem is akar hasonló státuszért folyamodni stb. Ezek közül talán a Schengeni határellenőrzési kódex,¹⁰ illetve ún. „Visszatérési irányelv”¹¹ szabályait érdemes kiemelni. Az Unióban a belső határokon (állampolgárságtól függetlenül) csak kivételes esetekben van határellenőrzés - például Ausztria és Németország állította vissza átmenetileg az ellenőrzést, a menekültválságra való tekintettel. A Schengeni térség államaiban a Kódex alapján harmadik országok állampolgárait be- és kiutazáskor (azaz az EU-ba érkezésükkor, az EU külső határain) alapos ellenőrzésnek kell alávetni (7. cikk).

---

⁸ A Tanács 2005/85/EK irányelve (2005. december 1.) a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól. OJ L 326, 13.12.2005, p. 13–34.

⁹ Ld. M.S.S. kontra Belgium és Görögország [nagytanács] (30696/09), 2011. január 21., amelyben az Európai Emberi Jogi Bíróság megállapította, hogy Görögországban a menedékkérők megalázó bánásmód veszélyének vannak kitéve, így Görögország nem tekinthető biztonságos harmadik országnak.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 562/2006/EK rendelete (2006. március 15.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról. OJ L 105, 13.4.2006, p. 1-32.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról. OJ L 348, 2008.12.24., p. 98-107.

A 8. cikk alapján ugyanakkor a külső határokon végzett ellenőrzések rendkívüli és előre nem látott körülmények esetén könnyíthetők. Ilyen rendkívüli és előre nem látott körülményeknek kell tekinteni az olyan előre nem látható eseményeket, amelyek a forgalom olyan mértékű megnövekedéséhez vezetnek, hogy annak következtében a határátkelőhelyeken a várakozási idő túl hosszúvá válik, és már valamennyi személyzeti, létesítménybeli és szervezeti erőforrást kimerítették. Hasonló helyzetnek tekinthetjük a jelenlegi szituációt, ilyenkor a tagállamok enyhíthetnek az ellenőrzési kereteken, de egyetlen köteleességük így is marad: az úti okmányok lebélyegzése [8. cikk (3)]. Ez független attól, hogy általános esetben nem szabad beengedni a nem megfelelő iratokkal (például vízum nélkül) érkezőket. Ilyen kivételes esetben a belépő forgalom ellenőrzésének elsőbbsége van a kilépő forgalom ellenőrzésével szemben: a külső (például szerbiai) határainkon befelé áramló mozgás ellenőrzése előnyt élvez a kilépőkkel szemben.

Felmerül a kérdés: köteles-e az állam őrizetbe venni a területén illegálisan (tehát menekült státuszért nem folyamodó) ott tartózkodókat? A Visszatérési irányelv alapján a tagállamoknak kötelessége rájuk nézve kiutasító határozatot hozni (6. cikk). A (4) bekezdés szerint ugyanakkor „a tagállamok bármikor dönthetnek úgy, hogy a területükön jogszerűtlenül tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára könnyörületességből, humanitárius vagy egyéb okokból önálló tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt adnak ki (pl. a német Duldung). A kiutasítás azonban nem jelent automatikus őrizetbe vételt. A kiutasítási határozat hét naptól harminc napig terjedő határidőt állapít meg az önkéntes távozásra, és őrizetbe vétel csak ezt követően lehetséges. Az önkéntes távozásra vonatkozó időszakra a szökés kockázatának elkerülését célzó kötelezettségeket lehet kiszabni. Ilyen lehet a hatóságoknál való rendszeres jelentkezés, anyagi garancia (óvadék) letétbe helyezése, okmányok benyújtása vagy egy adott helyen való tartózkodás (táborban történő tartózkodás). 7. cikk szerint bizonyos esetekben, például ha fennáll a szökés veszélye, vagy ha az érintett személy veszélyezteti a közrendet, a közbiztonságot vagy a nemzetbiztonságot, a tagállamok eltekinthetnek az önkéntes távozásra vonatkozó határidő megállapításától.

Kitoloncolásra és kényszerintézkedések alkalmazására tehát alapesetben csak a határidő letelte esetén van mód. A menekültstátuszért folyamodókra egyébként hasonló szabályok vonatkoznak: a Dublin 3 rendelet 28. cikke alapján a tagállamok csak akkor tarthatnak őrizetben ilyen személyt, ha komoly veszély áll fenn a szökésre, és kizárólag akkor, ha az őrizet arányos, továbbá ha kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony. Alapesetben az őrizetet egyénileg kell megállapítani. Az EU jog alapján büntetőeljárások esetén szükséges idegen nyelven is, írásban kézbesíteni a dokumentumokat¹² (ezzel egybevágh az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata is).

Összességében nézve tehát megállapítható: az uniós jog nem ír elő az államok számára olyan kötelezettséget, mely alapján az illegális migránsokat vagy a menekültstátuszért

---

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról. HL L 142., 2012.6.1., 1-10. 3. cikk

folyamodókat azonnal őrizetbe kellene venni, és az egyes államok diszkrecionális jogköre igen széles az alternatívák megtalálása terén.

II. Más országok menekültügyi szabályozása

II.1 Németország

Németország 2015 szeptemberi becslések alapján már 1.000.000 migránst vár a 2015-ös év végéig, eddig 450.000 ember érkezett hozzájuk (104.460 csak augusztusban). A menekülthullámra adott német válaszok sokrétűek, az állam komplex kereteket rögzített, és alaposan felmérte a megoldásra irányuló egyes opciókat. Németország világosan megkülönbözteti a menekültstátuszért folyamodó, a más államban már menekültstátuszért folyamodott, illetve az illegálisan érkezőket: a szabályozások az első csoportnak általában kedveznek, a második és harmadikra pedig jórészt negatívan hatnak. Júliusban elfogadtak, és augusztus 1-től életbe léptettek egy új törvényt, amelyben az őrizet szabályait átalakították, megteremtve a tömeges őrizetbe vételt lehetőségét (utóbbit jogvédők kritizálták, ugyanis a szabály összeütközhet az európai és alkotmányjogi szabályokkal).

Emellett az illegális beutazás akkor is büntethető, ha például egy másik államban már megkezdődött a menekülteljárás (utóbbi jó eséllyel nem konform a Dublin 3 rendelet szabályaival). Ugyanakkor a sok éven át átmeneti tartózkodást lehetővé tévő engedéllyel (Duldunggal) rendelkezők tartózkodását legalizálták, a menekült diákok tartózkodását pedig szintén megkönnyítették, hogy ne lehessen kiutasítani őket. Szigorították az elérhető büntetőjogi szankciókat is (ld. az AufenthaltG¹³ 95. cikkét, mely kriminalizálja az illegális belépést) például biztonságos országból érkezők újbóli belépése esetén: utóbbi szabályt legfőképp a Balkánról származókra alkalmazhatják. A munkajogi szabályokat módosították, hogy könnyebb legyen a menekülteknek munkát vállalniuk és szakmai gyakorlatot folytatniuk. Az elfogadott szabályok mellett ugyanakkor jelentős háttérmunka folyt a megfelelő körülmények megteremtése érdekében: a szövetségi kormány előbb egymilliárd euróval támogatta a tartományokat, majd 2016-ra 6 milliárd euró támogatást irányzott elő infrastruktúrafejlesztésre, illetve az államapparátus-rendőrség fejlesztésére.

A jogalkotás újabb hullámában a német állam 150.000 kulturált, új férőhelyet teremt otthonokban. A menekültotthonok elleni támadásokra a rendőri egységeket megerősítik: a rendőrségnél 3000 új munkahelyet teremtenek, a társadalmi-integrációs szerepet ellátó Bundesfreiwilligendienst (önkéntes) alkalmazottainak számát 10.000-re fejlesztik. A kísérő nélküli gyermekek kvótaszerű elosztását vezették be a tartományok között az egyenlőbb elosztás érdekében. A legújabb tervezetek szerint képzési és munkavállalási tilalmat alkalmaznának azokkal szemben, akik a menekültügyi rendszert próbálják meg előnyszerzésre kijátszani (például nyilvánvalóan alaptalan a kérelmük, vagy máshol már leadták), és előnyök érkezése miatt érkeznek.

---

¹³ Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet. http://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/index.html#BJNR195010004BJNE006105311

A fentiek mellett látványos, hogy a német Bevándorlási Hivatal még mindig eljár olyan esetekben is, ahol elvileg nem lenne kötelessége. A táborokban való tartózkodás lehetséges hosszát kijebb tolják. A kiutasítás elrendelése esetén elrendelt őrizet hosszát (az eljárás hosszát) csökkentik. A Balkán államait biztonságos államnak tekintik majd a jövőben (jó részüket egy ideje eddig is ilyennek tekintették, köztük Szerbiát is). A fentiek mellett komoly politikai vitákat váltott ki egy tervezet, melyet később elvetettek. E szerint azon menekültek esetén, akik más államban már menekültstátuszért folyamodtak, vagy folyamodniuk kellett volna, az ellátásukra szánt összegeket csökkentették volna, pontosabban (például menekültthonokban történő) elhelyezésüket, illetve a belföldi utazásuk finanszírozását megvonták volna.¹⁴ Emellett viszont a kiutasítottak elszállítására szánt repülőjáratok száma is nőtt. A fentiek mellett az állam nagy hangsúlyt fektet az integrációra és szociális munkások bevonásába minden területen: így 75 millió euró támogatást nyújtott integrációs célok elősegítésére. Cél, hogy a menekültek mielőbb nyelvet és szakmát tanuljanak, illetve a munkavállalásukat is elősegítsék. Végül Németország az Ausztria felől érkezők esetében átmenetileg visszaállította a határellenőrzéseket.

II.2 Görögország

Görögország szerepe és helyzete nagyban hasonlít a magyarországi szituációhoz: egyrészt határ-ország, másrészt pedig a Szíriából menekülők száma nagyon magas. Harmadrészt az átvonuló tömegek miatt nagy nyomásnak van kitéve: hozzávetőleg 290.000 migráns érkezett hozzájuk és ment át a területükön 2015 szeptember közepéig, egyedül Lesbosz szigetén keresztül 94.000. A görögök ugyanakkor nem kezdték el a menekültügy rendszerük átfogó áttekintését, és azt csak bizonyos pontokon módosították. Az új (2014-es) bevándorlási törvény (a 4251/2014. sz. törvény)¹⁵ 139. cikke fenntartja az illegálisan érkezők kriminalizációját: januártól júliusig 156.726 embert érintett a felelősségre vonás. Úgy tűnik ugyanakkor, hogy kikényszerítés hiányában a szabálynak sem visszatartó ereje nem volt, sem azt nem tudta megakadályozni, hogy áthaladjanak az országon.

Emiatt ugyan a törvény büntetni rendeli az illegálisan érkezők és tartózkodók segítségét (akár szállás adását, vagy orvosi ellátás nyújtását is), de a közelmúltban feloldották a szállításukra vonatkozó szabályokat, hogy a helyi lakosságot mentesítsék a felelősségre vonás alól. Emellett hosszabb távra is gondolkoztak: a korábbi migránsok gyermekei állampolgárságot kaptak. Még korábban az év folyamán eltörölték a határozatlan ideig tartó őrizetet. A hivatalos retorikában a táborok és a rendőri erők megerősítését is megígérték. Ugyanakkor úgy tűnik, a gyenge erőfeszítések nem jártak sikerrel: mind Kos, mind Lesbosz szigetén kaotikus állapotok alakultak ki, visszas és emberi jogilag tarthatatlan helyzeteket eredményezve. Több helyen összecsapások voltak a rendőrség és a menekültek-migránsok között. Idővel a Frontex, (az Európai Unió Tagállamainak Külső Határain Való Operatív

---

¹⁴ Entwurf einer Verordnung zur Änderung der Beschäftigungsverordnung, der Integrationskursverordnung und weiterer Verordnungen

http://www.proasyl.de/fileadmin/fm-dam/v_Dokumente_Dritter/150920_Entwurf_MantelVO.pdf

¹⁵ 4251/2014. sz. törvény a bevándorlásról és szociális integrációról.
http://www.mfa.gr/images/docs/ethnikes_theoriseis/2015/metanast.pdf

Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség) is elkezdte monitorozni a szigeteket. A kormányzat emellett katonai táborokat üritett ki a menekültek ellátására.

II.3 Ausztria

Ausztriában a menekülthelyzet szintén jelentős leterheltséget okozott: az országban igen nagy az átmenő-forgalom, viszont ott maradni a migránsok jelentős része nem szeretne. Valószínűleg pont ez az oka, hogy Ausztria nem kényszerült a Németországhoz hasonló átfogó szabályozásra. A helyzet normalizálására egy ötponos változtatást javasoltak a jelenlegi szabályokon, melyek elfogadása folyamatban van. A legfőbb gondot az okozza, hogy a menekültkérdés szabályozása nem szövetségi, hanem tartományi hatáskör. Ebből kifolyólag a kormányzat első célja az alkotmányos helyzet megváltoztatása a célból, hogy a központi kormányzat is létesíthessen menekülttáborokat, amelyekben megfelelő körülmények vannak. Ennek előfutáraként az addigi sátoztáborokat leépítették (például Linzben). Ráadásul köteleznék a tartományokat a menekültek ujjlenyomatainak a felvételére. Emellett településenként kvótát vezetnének be a menekültek elhelyezésére: utóbbi 1-2 % (átlagosan 1,5) lenne 2.000 fő fölötti településeken. A kísérő nélküli kiskorúaknak szánt pénzüsszeget megemelnék, és erősebb fellépés várható az embercsempészekkel szemben is.

A fentiek mellett normalizálni kívánják a Traiskirchen-ben található tábor állapotát (felmerült a tábor bezárása is): jogvédő szervezetek többször felhívták a figyelmet a súlyosan túlterhelt táborban tapasztalható állapotokra. Magánszemélyeknek engedélyeznék, hogy szállást adjanak a menekülteknek. Egy kormányzati akció-bizottságot („task force”-t) hoztak létre, mely augusztus végén ült össze először, tagjai független civilszervezetek és a kormányzat szakértői, és hetente tanácskozik. Ausztria ezek mellett többféle javaslatot is tett az EU-nak: egyrészt el szeretné érni, hogy ne Európában, hanem a krízis-államokban (elsősorban Szíriában) próbálják meg kezelni a helyzetet (különös tekintettel az Iszlám Állam elleni fellépésre). Emellett nagy hangsúlyt fektet a külső határokat közös őrzésére. A fentiek mellett az osztrák vasúttársaság (ÖBB) is megpróbált a legmegfelelőbb módon alkalmazkodni a kialakult helyzethez, és különvonatokat indított. Az autóforgalmat időről-időre korlátozzák Magyarország felől (ami tévesen, rendszeresen „határzárként” jelenik meg a magyar sajtóban). Végül időről-időre visszaállítják a határellenőrzést.

II.4 Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság menedékjogi szabályozását az 2006. évi Immigration, Asylum and Nationality Act tartalmazza. A szabályozás célja, hogy a legtöbb menedékkérelm elbírálásra kerüljön a benyújtást követő 6 hónapon belül. A törvény minimális ellátást biztosítását írja elő a menedékkérőknek, emellett kriminalizálja az illegális határátlépést, amit 2000 fontig terjedő szabálysértési bírság kiszabásával rendel büntetni. Az illegális migránsok munkaadói ugyancsak 2000 font értékű bírsággal sújthatók. A törvény lehetővé teszi a menedékjog megtagadását olyan személyektől, akik terrorista cselekményeket követtek el vagy támogattak.

Az Egyesült Királyságban történő menedékkérelem benyújtását emellett nagyban megnehezíti, hogy az ország nem tagja a schengeni rendszernek, és a menedékkérőknek ahhoz, hogy az Egyesült Királyság területére lépjenek már jellemzően rendelkezniük kell érvényes úti okmányokkal és vízummal, mivel a repülőársaságok bírsággal sújthatók, ha ezek hiányában felengedik a repülőgép fedélzetére az oda tartó utast. Az európai kontinenssel fennálló egyetlen szárazföldi összeköttetést, a Csatorna-alagút (Csalagút) védelmét Calais-nál kerítés védi az illegális határátlépőktől.

II. 5 Svédország

A menekültek jogállását jelenleg a 2005. évi 716. törvény rendezi, azonban Svédország már évtizedek óta rendkívül nagy számban fogad be menekülteket és más országokhoz viszonyítva kiemelkedően bőkezű támogatást nyújt nekik. A menedékkérők szállás és ételmezés mellett állandó pénzübeli támogatást kapnak, amely elegendő a ruházkodásra és szórakozásra is (jelenleg egyedülálló felnőtteknek napi 720 korona), emellett nyelvtanfolyamokon és integrációs kurzusokon vehetnek részt. 2013 óta Svédország a szíriai menekülteknek automatikusan állandó tartózkodási engedélyt biztosít. A fentieknek köszönhetően a jelenlegi migrációs hullám Németország utáni második számú célpontja Svédország, ahova 2015. augusztus végéig 48774 menedékkérő érkezett.